

FELVIDÉKI HIRLAP

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor.
Negyedévre 2 kor. 50 fill. = Egyes szám ára 10 fillér.

Felolós szerkesztő:

DR. FUCHS LIPÓT.

Megjelenik: minden csütörtök és vasárnap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Eperjes, P6-utca 37-ik szám.
Hirdetkező felvez a kiadóhivatal.

A folytatolagos tanítás.

Mult szombaton történt először Eperjesen, hogy az összes idevaló tanítétek tanárai és tanítói közös értekezletre jöttek össze. A hír hallatára mindenki azt hitté, hogy az anyagi helyzet javulásának a célja hozta össze a minden fokozati tanterveket. Eppen nem. Ennek az értekezletnek a tárgyát egy igen fontos tanítási reformnak a megvitatása, illetve a múltuk való meghonosítása képezte. Egybehívta az értekezletet az Országos Középiskolai Tanáregylestől: eperjesi főnökjének az elnöke, *Perényi Vilmos* koll. gimn. tanár.

Arról volt ugyanis szó, hogy *nem volna e helyett — a dilátanti tanítás mellőzésevel — az elvégzendő tananyagot déli 12-ig, vagy legkésőbb d. u. 1 óráig elvezetni.* Előadó *E. Nagy Olivér* jogakadémiai tanár a kérdést minden oldalról a legalaposabban vizsgálta meg a külföldi és harmonic hazai példára hivatkozva, megdöntöndően érveltek bizonyítva a déli, vagyis az *egyfolytában való tanításnak* a helyességét és a mostani állapotok egészségi és didaktikai szempontból való káros voltát. Egyfolytában való tanítás van többek között Kassán a gimnáziumban és reáliskolában, a satoraljai helyi főgymnáziumban és Kiszecsében is. Az egyfolytában való tanítás tehát nem valami kétes értékű kísérlet, hanem számos helyen — Budapest összes tanintézetében — bevált reform. Előfoglárada ajánlja a következő határozati-javaslatot:

„Az értekezlet kimondja, hogy az egyfolytában való tanítást celszerűnek s a tanítási eredményre előnyösnek találja és ezen reform megvalósítása iránt saját hatáskörében — a tanítási zeti hatóságoknak ez irányban leendő megnyerése végett, illetőleg a jelzett reform megvalósítása céljából — a szükséges lépéseket megteszi.”

A javaslat felett koragy, magas színvonalon álló s két óráig tartó vita indult meg. *Melléte felszólaltak: dr. Öbeto Dezso* jogokad. tanár, dr. *Tergina Gyula* kir. tanfelügyelő, *Vajsz János* tanár, dr. *Holona Gyula* városi főorvos, *Gerbery Sándor* tanítóképzési igazgató, *Durst Győző* polg. lélektan. igazgató (majt iskolájában technikai akadályok miatt keresztülvétel), *Legényi Dezso* tanár, *Gerhard Béla* tanítóképzési igazgató, *Gimonyi János* főgimn. igazgató és *Szeberly Adolt* néptanító. *Eliene* felszólaltak: dr. *Wallantay Samu* tanár, *Dücs Mária* tanítónőképz. igazgató, *Santarius Frigyes* tanár és *Major Endre* theologiai tanár.

Szavazásra kerülően a dolog, a nagy többség az *egyfolytában való tanítás mellett döntött.*

Mint ahogy ez a kérdés a közönséget, a szülőket a legközelebről érinti, szükségesnek tartjuk a *folytatolagos*, vagyis délelőtti tanítási rendnek elveit felhozunk. Mindenekelőtt hangsúlyoznunk kell, hogy a reformtervvel csupán az ifjúság java és érdeke vezette tantervfajtaikat. Némelyek sanda szemmel fogadják némi, hogy a tanár vagy tanító már déli 12 óráig vagy délután 1 óráig szabad. Legyenek az illetők nyugodtak, el lesznek ők délután is foglalta a sok rendkívüli tárgyval, ifjúsági körökkel, a kötelező délutáni játkokkal. Hát a feladatjavítások, fizikai, chemiai experimentumok előkészítése! Aztán meg a tanár és tanító munkáját más irodalmi munkához hasonlítani nem lehet. A tanítás eredményénél nem a rafordított idő, hanem a tanító képzettsége, pedagógiai tudása, szíve, lelke és munkabírása, fizikai ereje jön számításba.

Az *azt nem lesz redukálva*, csak a beosztás lesz más. A középiskolai tanítóknak ezután nem 11 vagy 12 órák, hanem naponként 1 óráig végeznének a tanítással, a népköiskolában 11—12, vagy 1 órák.

A közönség túlnyomó része örömmel fogadta a reformtervet; s a kik azonban ellene vannak, csak a szokotthoz való ragaszkodásból és az újítást való rettegetől vannak ellene. Ők épp úgy ellene volnának a megszakított tanításnak, ha most akarnák behozni.

Legelőször is kérdem: miért menjen az a gyerek kétszer az iskolába azért a tudományért, mikor ezt egyszeri látogatás is elsajátítja? Azt mondják erre, hogy megterhelő az 5 órai folytonos tanulás? Nem áll! Az órák között 10 percnyi szünet lesz. 11 órák 15 percnyi, és 3¹/₂ órák elhagyják az iskolát. Ellenkezőleg: a délutáni órák terhes a gyermekekre. Tele gymorral nyáron a tikkasztó hőségben lehetetlen a komoly munka. Telen pedig, állg tette le a nebuló a kanalat, már iskolába kell sietni, hogy 1¹/₂-re ott legyen. Egészségi szempontból ez tehát káros. A délelőtti és délutáni tanítás közt pihenés nem teljes pihenés, a gyermeket nyugtalanítja az a tudat, hogy délutánra van még végezi valója. A délutáni második órában telen oly sötét van, hogy csak a szem rovására olvashatunk vagy írhatunk. Az I—III ik osztályú elemi-iskolai gyermeket sőtben hazza engedni az iskolából, szintén nagy áldozat. Mit szólnék még azokról a sóváros és sebesi tanulókról, kik száraz ebed után kénytelenek a tudományt délután elhagyomoral beszédni és késő este, nem ritkán nagy hóviharban hazza bandu-

kolni, és fáradtan, elcsigázva hazza érkezve, hozzá látni a feladatokat elvégzéséhez?! S ezt mind csupán azért, mert a gyerek délelőtt és délután is kénytelen iskolába járni. Minden térer halad az emberiség, igyekezik életét kényelmesebbé tenni az ember, miért lennének szűkebbülük gyermekeikkel szemben? Mert míg a mai ifjú letette az érettségét, lelkileg és testileg agyon van gyötörve. Nekünk tehát minden eszközt meg kell ragadnunk, hogy ezen a nagy terhen könnyítsunk. Ha az a fiú vagy leány 12-ig vagy 1-ig elvégzte dolgát az iskolában, tudja, hogy szabad, van ideje délután felüldülni, pihenni. De jut arra is idő, hogy feladatának egy részét még nappal tanulja meg. Korsorlyázhat, tanulhat idegen nyelveket, zenét stb. Jelenleg ezt mind az éjszakába nyúló este órákban kell elvégeznie. De még a szülő is hasznát veheti így a gyermeknek, a minnek nagy a nevelő hatása. Így egyszerű helyreállított ezt a természetes és benső családi viszonyt, mely manapság — sajnos — szülő és gyermek közt hiányzik. Mert ma úgy áll a dolog, hogy a gyermek a szülőt egy adózási alanynak, a szülő pedig a gyermeket egy majdan dúsan kamatozó befektetésnek tekinti. Helyre kell álltanunk a természetes viszonyt szülő és gyermek között. A gyermek ne csak az iskolát, hanem a családot, a szülőit is legyen; legyen segítségére szülőjének a *konyveszerésben*. Manapság a gyermek szüleinek zarnoka, de kúlpote az életbe, elhírtetlen. A népköiskolában kétszeresen káros és fölösleges a délutáni tanítás. Káros, mert a testet és lelket sorvasztja; fölösleges, mert a pedagógia, a didaktika ma oly nívón áll már, hogy sokkal rövidebb idő alatt jászra többet sajátítunk el a gyermekekkel, mint annalélt. Vegyük csak az ABC-t. Ezekelőt 2—3 év kellett ahhoz, míg a gyermek megtanult olvasni. Most megtanul 2—3 hónap alatt. Míg tehát hajdanában a 6 éves gyermek napi 6 órárt töltött az iskolában, ma elég 2 óra. A hol túlsó a gyerek, ott tanuljon az első csoport 8—10-ig, a második csoport 10—12-ig. De a gyermeket ne kényszerítsük az iskola padjában tovább ülni, mint okvetlen szükségese.

Meg kell végül jegyeznünk, hogy a folytatolagos tanítás szerint már évek óta sikerrel tanítanak helyben az Angol-kisszonyok lényenelvon-intézetében, a gör. kath. tanítóképző gyakorlóiskolájában 120 gyermek 6 osztállyal, és a róm. kath. népköiskolában.

A felhozott okoknál fogva tehát nagyon kívánatos volna, hogy az összes iskolatartók a folytatolagos tanítást behozzák.

Székely Adolf.

Kubinyi Aurél

Az eperjesi ügyvédi-kar Nesztora ki-dült az élők sorából.

Felsőkubinyi és deménfalvi *Kubinyi Aurél* november 21-ikén, életének 81-ik évében elhunyt.

Nemcsak kor szerint volt legtitestrelé-méltóbb tagja az eperjesi ügyvédségnek, de szintíza jellemével, fanatikus lelki-ismeretességével és ezek mellett szíve jószágával szerette meg az a tekintélyt, mely tisztet patriarkális alakját övezte és az ügyvédek sorában a legelső helyre: az ügyvédi kamara elnöki tisztébe emelte. O volt az eperjesi ügyvédi kamarának megalakításától kezdve legelső elnöke, mely tisztét 31 éven keresztül burgón és lelkiismeretesen töltötte be.

Lényének értékes kvalitásai a társadalomban is méltánylásra találtak és számos intézmény élére állították. Az elhunyt Sárosvárm. közgazdasági bizottság-tisztán és Eperjes város képviselő-testületének tagja, az eperjesi evang. egyház presbiter, a Kollégium pénzügyi bizottságának tagja, az Eperjesi Bankügyel. igazgatóságának elnöke volt. Halála kiterjedt, élőkkel családát hórított gyászba és városraerte öszinte részvételt keltett. Gyászjelentéseket adtak ki a család, az ügyvédi kamara és az Eperjesi Bageklyet.

Temetése nagy részvét mellett nov. 23-ikán kelt végbe. A gyászbeszédet a házán *Liptai Lajos*, a temetőben pedig ifj. *Drasbczy Lajos* evang. lelkesek mondották. A sírnál még *Szatho János*, az ügyvédi-kamara titkára tartott beszédet.

Községek és szövetkezetek.

Újabbán országsejete szövetkezetekkel akarnak a nép bajait segíteni. Minden népművelő akció végezményében szövetkezetek felállításának kúlminal.

Pedig nagyon téves az a hit, hogy a szövetkezeki üzletek felállítása szükséges, avagy csak némileg is előnyös volna. Tudja ezt mindenki, a ki a nép között él s annak bajait, szükségéit ismeri. De tudja ezt a meg a nép is, a mely a fogyasztási szövetkezetet nem is tekinti egynek, mint alkalmas eszközöt arra, hogy általa becsületes családok tisztességes, de keserves életükéide me jobban megnehezültessek. Olyan családoké, a melyek éveken keresztül rendszeren fizették adójukat és most kenyértől megfosztva, koldusbóra jutnak.

Nincs is arra szükség, hogy népművelő gardálkodni tanítsuk, mert jobban tud

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlv.

Milyen értéketek utánzókat is kínálnak, „Roche” eredeti csomagolás.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sv.)

Sirolin

Kisad az öslegés és a tüdőgy. megbetegedések, a köhögés, a széklet, a széklet, a széklet.

„Roche”

Kisad az öslegés és a tüdőgy. megbetegedések, a köhögés, a széklet, a széklet.

620—1906. v. h. szám.

Arverési hirdetésny.

Aulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bártafi kir. járás-bírósnak 1906. évi V. 393. számú végzése következtében dr. Gláck Jónás ügyvéd által képviselt Misák Jánosné s. Gajdos Paraszka javára *Misák Jónás* ellen 50 kor. s járuléki erejű 1906. évi október 6-ikán fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 620 korónra becsült követendő ingóságok, u. m. két darab ókór nyilvános árverésen eladtak.

Mely árverésnek a bártafi kir. járásbírósg 1906. évi V. 393/2. számú végzése folytán 50 korona tökérvetelés, ennek

1906. évi július hó 5-ik napjától járó 5%, kamatai, váltófői és eddig összesen 103 korona 64 fillérben bírólag már megállapított költségek erejűg, *Bilavicsán*, végrehajtási szendevő lakásán leendő megtartására 1906. évi december hó 3-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kinttették és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 102. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsírón alul is el fognak adani.

A mennyiben az elírvetendő ingóságokat mások is le- és felállóattarták és azokra kielégítési jogot nyert volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik

Bártafi, 1906. november 19.

Különny s. k.
kir. bírósági végrehajtó.

Minden igaz magyar asszony kérjen az üzletekben az **eperjesi**

Felvidéki Szappangyártan

Neuhaus V. és Társa (ezelőtt **KLAMMER GYULA**)

készített, a Magyar Védőegyesület védjegyével ellátott, kitünő minőségű, az összes külföldi gyártmányokat fölmúlul

mosószappant!

Támogassuk a hazai és elsősorban a helyi ipart!

Gyárhelyiség: Iroda: Téglaevető-út 3. || Stefánia-utca 9.

Ha köszvényben, reumában, ischiásban szenved, vegyen egy üveg

dr. Flesch-féle

köszvény-szeszt,

mely csúsz, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalimat és dagasztatokat biztosan gyógyít. Hatása a legrovidíbb idő alatt észlelhető. Kapható:

dr. Flesch E. M.

„Magyar korona” gyógyszerárban, GYÖR, Baross-út 24.

Másfél-deciliteres üveg ára 2 kor. Huzamosabb használatra való „családi” üveg ára 5 kor. Három kis, vagy két „családi” üveg rendelkezésénél már bérmentve utánvétellel kúldjuk.

Jelzálog- és tisztviselői kölcsön

kezessel és kezes nélkül — katonatisztek, állami és megyei tisztviselőknék fizetésre való előjegyzéssel vagy a nélkül!

Jelzálog-hitel 1000 kor.-tól feljebb, I. — II. — III. helyre, földbirtokra és házakra 10—65 évi amortizációs kölcsönt készpénzben folyósítva.

Épülőfélben levő ingatlanokra oly arányban, a mily arányban az építkezés előrehaladt.

Osztálysorsjegyek elárúsítása.

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközöml mindenzen fenti műveleteket elsőrangú intézetek által.

Bővebb felvilágosítás nyerhető

WEISZ JENŐ banküzletében

Eperjes, Főutca 75. sz., I. em

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz

a kiadóhivatal

Eperjes, Főutca 37. sz.

Pulzky Géza úr tulajdonát képező, **Szentmihályfalva** község határában fekvő

≡ BIRTOK ≡

a hozzátartozó, Nagysáros község határában fekvő részekkel, 1907. április 1-jétől **haszonbérbeadó.**

Közelebbi felvilágosítást ad dr. Propper Adolf ügyvéd Eperjesen.

TÖRÖK szerencséseje ÖRÖK

Felülmulhatatlan idő alatt **27 millió koronánál több nyeresémet** fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között két legnagyobb nyeresémet, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat, a **600,000** koronás főnyeresémet,

a legnagyobb **400,000** koronás főnyeresémet,

továbbá 5 á 100,000, 3 á 90,000, 3 á 80,000, 3 á 70,000, 4 á 60,000, több 50,000, 40,000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000 és ezeken kívül számtalan 10,000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500 koronás és egyéb nagy nyeresémet.

Ennelővra ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydűsabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 18-ik új magyar osztálysorsjátékban

125,000 sorsjegyre **62,500** pénznyeresémet jut

és összesen **16 millió 457,000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki

Legnagyobb nyeresémet **1,000,000** korona;

továbbá 1 jutalom 600,000, 1 nyeresémet 400,000, 1 á 200,000, 2 á 100,000, 2 á 90,000, 2 á 80,000, 2 á 70,000, 2 á 60,000, 1 á 50,000, 3 á 40,000, 3 á 30,000, 6 á 25,000, 9 á 20,000, 13 á 15,000, 44 á 10,000 korona és még sok egyéb nyeresémet.

Az I. osztályú sorsjegyek tervezői arai:

$\frac{1}{2}$ eredeti sorsjegy frt — 75 vagy K. 1-50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1-50 vagy 3 korona. $\frac{1}{8}$ „ „ „ 3 — „ 6 —, $\frac{1}{16}$ „ „ „ 6 — „ 12 —

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beklűdése ellenében kúldjuk. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyre kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi november hó 24-éig, miután a húzás már f. é november 24-én megkezdődik, hozzánk bizalommal beklűdeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfogynak,

TÖRÖK A. és Tsa

Szűgyűzőim: bankház R.T. BUDAPESTEN. Szűgyűzőim: Török, Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete. Főhadink osztálysorsjáték-üzletei: Központ: Szervita-tér 3/a. I. fők: Váci-körút 4/a. II. fők: Teréz-körút 46/a. III. fők: Múzeum-körút II/a.